

Urbanhydrologisk forskning i Norge

Ved slutføringen av Norsk Hydrologisk Komite's (NHK) program «Urbanhydrologisk FoU i Norge 1983—1987», er den andre innsatsepoken innen fagfeltet slutført. Den første var PRA-perioden (Prosjekt Rensing av Avløpsvann) som ble gjennomført på første halvdel av 70-tallet.

«Grønne» løsninger har nå begynt å vinne forståelse også når det gjelder overvannsbehandling. God latin for bare 10 år siden var at overvannet skulle fjernes raskt og effektivt fra feltet uten særlige tanker for hvilke hydrologiske konsekvenser dette kunne få i, såvel som nedstrøms det aktuelle feltet. At nedgravde rør og kanaler også representerte dyre løsninger for kommuneøkonomien ble godtatt som et nødvendig onde. Idag søker man å fremme overvannsløsninger der helheten i det totale avløpssystemet vurderes. Overvannet skal i størst mulig grad fordrøyes eller infiltreres ved kilden og/eller i utbyggingsfeltet, før det kommer til resipient. Nøkkelen til denne type løsninger ligger i en fullstendig vassdragsplan for kommunene, og at planleggingen av overvannsavrenningen kommer inn allerede på generalplanstadiet.

Tiltross for de klare økonomiske- såvel som miljømessige fordeler som ligger i bruken av alternative overvannsløsninger og -metoder, er det vanskelig å få gjennomslag for anvendelsen av slike løsninger blant brukerne. Grunnen til dette synes å være:

- dårlig informasjon og brukerveiledning fra sentral hold.
- dårlig dokumentasjon av foreslåtte løsninger under norske forhold,
- for lite data.

Vi bruker nærmere en milliard kroner årlig her i landet til bygging, drift og vedlikehold av overvannsanlegg. I tillegg kommer de enorme investeringene man må gjøre de nærmeste ti-år m.h.t. rehabilitering av gamle anlegg.

Man har i de senere år — som har vært satsningsår på fagfeltet — brukt mindre enn en promille av disse midlene til forskning og utvikling her i landet. Med tanke på at de årlige kommunale utgifter til overvannsanlegg kanskje kan halveres i framtiden med den nytenkning og de alternative overvannsløsninger som finnes idag, synes en økning i FoU-innsatsen til f.eks. en prosent, som en god investering.

Dagens situasjon er imidlertid en annen. Ved avslutningen av NHK's urbanhydrologiske 5-års program ved årsskiftet, står man istedet i fare for at den nasjonale urbanhydrologiske forskningen går i oppløsning. Dersom ingen tar ansvar og i det minste sikrer en kontinuitet i det urbanhydrologiske arbeidet, vil vår spisskompetanse innen fagfeltet også forsvinne. En kompetanse som er helt nødvendig for framtidig kunnskapsformidling til brukerne.

Det er brukernes ansvar at en slik situasjon ikke oppstår. Det er brukernes ansvar å gjøre de nødvendige midler disponible. De er de enkelte kommuner som vil høste fruktene av disse investeringene, og det er derfor kommunenes sentrale organers ansvar å skaffe midlene tilveie samt være med å legge tilrette for toveis kommunikasjon bruker-forsker.

NORSK VANNFORENING